

Po grebenu čez Polovnik

Po starih poteh visoko nad Sočo

Besedilo: Andrej Stritar

Deset let bo že, kar smo prečrtali še eno pomembno željo s seznama tur, ki jih moramo opraviti. Bilo je na zadnji dan zdaj že davnega oktobra 1993, ko nam je uspelo za našo družino kar zapleteno dejanje: v enem dnevu priti s planine Zaprikray po grebenu čez Krasji vrh in Polovnik v Čezsočo. Prav nenavadno je, kako malo znan in malo obiskan je ta izredno slikoviti in tehnično nezahtevni greben. Zaradi njega naredi Soča med Bovecem in Kobaridom oster ovinek. Mimo njega seveda niso mogli tudi med prvo svetovno vojno. Še danes so ohranjene številne vojaške poti in mulatjere, ki močno olajšajo obisk. Markacijam se je uspelo prebiti le z Zaprikraja na Krasji vrh, vse preostalo je še vedno rezervirano za ljubitelje brezpotij.

Greben Polovnika pa je le ena od dolgih vrst gora, ki so na jugu Julijcev razpotegnjene v smeri vzhod-zahod. Podoben, še daljši, je njegov sosed -greben Stola na južni strani Soče. Ta se vleče na desetine kilometrov daleč v Italijo, prekine ga le reka Ter, potem pa se nadaljuje še tja do samega zahodnega konca Julijcev nad Huminom. Ali pa greben, ki se odcepi od masiva Kanina in poteka prek Skutnika proti zahodu do prelaza Krnica. Tam »preskoči« na Muzce, najbolj divji hrbet v tem predelu, o katerem smo v Vestniku pisali pred kakim letom. Izzivov kar ne zmanjka ...

Postopno spoznavanje

Greben Polovnika (v enem delu mu rečejo tudi Morizna) se nas je kar dobro branil in smo ga

osvajali postopno. Prvi poskus še v študentskih časih, ko smo jo kar brez kakršnega koli opisa poti zastavili iz Čezsoče, se je prav klavrno končal nekje v gostih malinah daleč pod grebenom. Drugič je bilo že precej bolje. Pravo odkritje naše takrat še mlade družine je bila planina Zaprikray. Naša predšolski Rok in drugošolka Mojca sta odkrivala čare pastirovanja in za nekaj časa so bili fantu načrti za življenjsko pot jasni: sklenil je, da bo kmet. Kljub neskončnemu navdušenju nad nadzorovanjem krav nama ju je le uspelo spraviti tudi na Krasji vrh, tam pa sva prečenje celotnega grebena dokončno spravila na listo želja.

Naslednjič smo se lotili zahodnega konca. Ko se pelješ iz Kobarida v Bovec, se s ceste vidijo mulatjere v pobočjih nad Logom Čezsoškim. Pravi gorniški duši seveda tak pogled ne da miru, zato je bilo samo vprašanje časa, da smo se jih lotili. Spomnim se, da je bilo najteže najti začetek mulatjere v Logu Čezsoškem. Spodnjega dela preprosto ni več, dolgoletni vremenski vplivi so naredili svoje. Ko pa nekako »izvohaš«, kje je bila nekoč pot, se utiriš v dokaj dobro ohranjeno mulatjero, ki te pripelje strmo skozi gozd naravnost na ravni vršni del Polovnika. To sploh ni lahkotna tura, saj moraš spraviti podse skoraj 1200 višinskih metrov. Resnici na ljubo pa je lepo razgleden in za hojo res prijeten le vršni del. Toliko zanimivejši pa je bil takrat sestop po mulatjeri čez južna pobočja. Ta je tista, ki se vidi s ceste, in hoditi po njej je res prijetno: visoko nad Sočo prek strmih pobočij.

Naslednji je »padel« Veliki vrh. Pravzaprav se ne spomnim več, kje sem sploh zvedel za tisto ime-

nitno mulatjero, speljano iz Magozda. Mislim, da sem jo opazil kar na zemljevidu in smo šli poskusit. In bili bogato poplačani. Pot je res imenitna, noro speljana čez strma pobočja, dobro ohranjena in še vedno brez tehničnih težav. Veliki vrh pa bi jaz, kljub skromnim 1774 m, brez dvoma uvrstil med naše najimenitnejše vrhove.

Končno čez greben

Tako smo pravzaprav poznali že celoten greben, preostalo je le še sklepno dejanje – prečiti ga v enem samem zamahu. Zastavili smo med prvono-vembrskimi prazniki. Baza je bil apartma v Čezsoči, poleg štiričlanske družine pa sta bila v igri še dva avta. Zgodaj zjutraj smo enega pustili v Logu Čezsoškem, z drugim pa se odpeljali na Zaprikraj (skoraj dve uri vožnje daleč!). Bil je čudovit jesenski dan, nebo brez oblaka, barve pač jesensko bogate, ni še bilo premraz. Na Krasji vrh smo že znali, skrbelo naju je, kakšen bo greben naprej proti Velikemu vrhu. Edino čez ta del namreč ni nadelane poti. Pa ni bilo nič hudega. Ponekod je ozek, zvečine travnat, le sem in tja se je bilo treba malo prijeti za skale in popaziti na mladino (takrat sta bila že pubertetni-

ka). Razgledi pa so bili veličastni: desno bovška kotlina in Julijci, levo, globoko pod nami, Soča. Ko smo se bližali Velikemu vrhu, nas je malo skrbel njegov ostro odrezani videz. Videti je bilo, da bomo morali plezati po skalovju med njegovima vrhovoma. Ko pa smo prišli bliže, se je pokazala nekakšna stezica, verjetno nekoč mulatjera, in vse skrbi so se v hipu razblinile v nič. Pot je elegantno speljana med vrhovoma, tako da težav ni.

Od Velikega vrha naprej pa je bila samo še prijetna hoja po nekdanjih mulatjerah. Posebno ne-navaden se nam je zdel spust s Pirhovca. Greben je bil videti oster, kar strm, vendar so pot zvijugali kar po njem, tako da še zdaj ni težko.

Zadnji del čez Polovnik in dol v Log k čakajočemu avtu pa je postal prava dirka. Dan je oktobra že nesramno kratek, tura pa dolga. Od Pirhovca naprej smo pospeševali, na vrhu Polovnika je že začel padati mrak, skozi gozd proti dolini pa smo kar drveli. Še dobro, da smo isto pot preizkusili le nekaj mesecev prej. Do vasi smo se kar »na pamet« prikobalili že po temi.

Polovnik pa nam je ostal nekje na prijetni strani spominov. Če ne bi bilo toliko drugih še neizpolnjenih želja, bi zagotovo še šli nanj. ●

Krasji vrh, Krnčica in Krn z Velikega vrha (foto: Urška Stritar)

